

Ten geleide bij editie 2006

ALGEMEEN

Voor u ligt wederom een nieuwe editie van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor grote en middelgrote ondernemingen. In deze bundel is weer een groot aantal aanpassingen te vinden ten opzichte van de jaareditie 2005. Deze bundel is van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2007. Voor de definitieve Richtlijnen geldt dat eerdere toepassing wordt aanbevolen. Toepassing voor verslagjaren die aanvangen voor 1 januari 2005 is echter niet toegestaan in verband met wijzingen in Titel 9 en het Besluit actuele waarde.

Bij iedere Richtlijn (ieder hoofdstuk) is aan het begin aangegeven vanaf welke datum het hoofdstuk van kracht is, alsmede welke versie van hetzelfde hoofdstuk hiermee is komen te vervallen. In het geval van een ontwerp-Richtlijn is aan het begin van het betreffende hoofdstuk vermeld tot wanneer de commentaarperiode loopt. Ter verduidelijking van het onderscheid tussen ontwerp-Richtlijnen en (definitieve) Richtlijnen zijn de nummers van hoofdstukken, paragrafen en alinea's met de status van ontwerp-Richtlijn herkenbaar aan de rode opmaak.

In de bundel is een verticale streep in de kantlijn toegevoegd bij alinea's in de Richtlijnen die ten opzichte van de jaareditie 2005 zijn gewijzigd. Dit betreft ook alinea's die de status hadden van ontwerp-Richtlijn en zijn omgezet in een definitieve Richtlijn. Indien echter (sub)hoofdstukken met de status van ontwerp-Richtlijnen volledig zijn omgezet in definitieve Richtlijnen, is niet bij het gehele (sub)hoofdstuk een verticale streep gezet, maar alleen bij die alinea's waarvan de tekst in de Richtlijn afwijkt van die in de ontwerp-Richtlijn. Indien geen verticale streep is geplaatst betreft het geen nieuwe alinea. Voor de ontwerp-Richtlijnen die in deze jaareditie definitief zijn geworden, is de ingangsdatum 1 januari 2007. Echter eerdere toepassing (vanaf 1 januari 2005) is in alle gevallen aanbevolen (zie ook hoofdstuk 100 Inleiding, alinea 206).

In deze ten geleide bij de editie 2006 worden achtereenvolgens besproken:

- a. verwerking RJ-Uitingen in deze bundel;
- b. ontwerp-Richtlijnen die zijn omgezet in Richtlijnen;
- c. overige aanpassingen van bestaande Richtlijnen;
- d. (nieuwe) ontwerp-Richtlijnen;
- e. tijdelijke documenten.

In een bijlage bij deze ten geleide is schematisch weergegeven welke wijzigingen in deze jaareditie hebben plaatsgevonden.

A. VERWERKING RJ-UITINGEN IN DEZE BUNDEL

In deze bundel zijn de volgende RJ-Uitingen verwerkt:

1. RJ-Uiting 2005-5: Verwerking van verkooptransacties met terug(ver)koopovereenkomsten;
2. RJ-Uiting 2006-1: Verwerking van om niet verkregen en gekochte emissierechten;
3. RJ-Uiting 2006-3: Aanpassingen van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving in verband met expliciete wettelijke opties;
4. RJ-Uiting 2006-4: Additionele Richtlijnen voor de jaarverslaggeving in verband met geïdentificeerde probleempunten naar aanleiding van de wijziging van Titel 9.

Hieronder een korte uitleg van de inhoud van de betreffende RJ-Uiting en de wijze van verwerking in deze jaareditie.

Opgemerkt wordt dat RJ-Uiting 2006-2 een addendum is bij de strategienota en daarom verwerking in de Richtlijnen niet van toepassing is.

1. RJ-Uiting 2005-5

In december 2005 heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving RJ-Uiting 2005-5 ontwerp-Interpretatie 'Verwerking van verkooptransacties met terug(ver)koopovereenkomsten' uitgegeven. Deze interpretatie is nu verwerkt in de Richtlijnen als bijlage 2 bij hoofdstuk 270 De winst- en verliesrekening. In deze bijlage wordt een algemeen kader gegeven voor de toepassing van dit hoofdstuk op verkooptransacties met terug(ver)koop-overeenkomsten. Hierbij wordt met name ingegaan op de relatie tussen de aard van terugkooprecht en/of -plicht en de bepaling van de terugkoopprijs op het terugkoopmoment. Tevens wordt in deze bijlage uitgewerkt hoe de verwerking van een dergelijke transactie plaatsvindt indien wordt geconcludeerd dat deze niet voldoet aan de criteria voor opbrengstverantwoording.

In deze bijlage zijn enige wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de Uiting. Deze wijzigingen zijn er met name op gericht om te benadrukken dat het toepassingsgebied zich beperkt tot de verkoop van goederen en dat slechts een algemeen kader voor dergelijke transacties wordt gegeven. Iedere individuele transactie dient beoordeeld te worden op de relevante feiten en omstandigheden van desbetreffende transactie. Afwijkingen van het algemene kader kunnen dan ook gerechtvaardigd zijn.

2. RJ-Uiting 2006-1

In maart 2006 is RJ-Uiting 2006-1: ontwerp-Interpretatie "Verwerking van om niet verkregen en gekochte emissierechten" gepubliceerd. In deze ontwerp-Interpretatie zijn twee varianten uitgewerkt, die kunnen worden gehanteerd in situaties dat emissierechten worden verkregen en/of gekocht. Daarnaast wordt ingegaan op de vraag in hoeverre, indien van toepassing, systematische afschrijving van geactiveerde emissierechten mogelijk is. Tevens wordt in de ontwerp-Interpretatie de verwerking van de opbrengst uit hoofde van een verkoop van emissierechten behandeld.

Aan hoofdstuk 274 Overheidssubsidies is in deze jaareditie een bijlage toegevoegd, waarin de ontwerp-Interpretatie in definitieve vorm is opgenomen. Ten opzichte van de ontwerp-Interpretatie is ondermeer naar aanleiding van ontvangen commentaren een aantal wijzigingen doorgevoerd. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- a. verduidelijkt is dat bij de varianten in de bijlage wordt verondersteld dat jaarlijks wordt getoetst of sprake is van een tekort of overschot ten opzichte van de voor die jaarlaag toegekende emissierechten;
- b. aan variant I is toegevoegd dat, indien de voor de daadwerkelijke uitstoot opgenomen verplichting wordt gevormd door opneming in de kostprijs van geproduceerde activa, de daaraan gerelateerde geamortiseerde overheidssubsidie dienovereenkomstig in de kostprijs van deze geproduceerde activa wordt opgenomen;
- c. in het opgenomen voorbeeld bij variant I wordt ter bepaling van de opbrengst bij verkoop de gerelateerde gepassiveerde overheidssubsidie als gerealiseerd beschouwd.

3. RJ-Uiting 2006-3

In mei 2006 is RJ-Uiting 2006-2 Addendum bij Strategienota 2005 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en wettelijke bepalingen' en 3 'Aanpassingen van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving in verband met expliciete wettelijke opties' gepubliceerd. Naar aanleiding van de heroverweging van de verhouding tussen de Richtlijnen en de wettelijke bepalingen (zie RJ-Uiting

2006-2), heeft de RJ geconcludeerd dat een aantal wijzigingen in de Richtlijnen noodzakelijk zijn omdat expliciete wettelijke opties werden ingeperkt. In de ontwerp-interpretatie werd een drietal onderwerpen aan de orde gesteld waarvan voorgesteld werd de Richtlijnen aan te passen. In deze jaareditie zijn de voorgestelde aanpassingen definitief geworden. Ondermeer op basis van ontvangen commentaar zijn er nog enkele tekstuele aanpassingen gemaakt in Richtlijn 160 Gebeurtenissen na Balansdatum. De volgende Richtlijnen zijn naar aanleiding van deze Uiting aangepast:

- Richtlijn 160 Gebeurtenissen na balansdatum: De wet (artikel 2:362 lid 2 BW) staat toe om de balans na winstbestemming op te stellen. Richtlijn 160 alinea 208, 209 en 210 wezen deze verwerking af en verplichtten ertoe om een balans voor winstbestemming op te nemen, waarbij het resultaat van het boekjaar afzonderlijk onder het eigen vermogen werd vermeld. Omdat sprake is van een expliciete wettelijke optie, staat de RJ nu ook toe dat de balans wordt opgemaakt na voorgestelde winstbestemming, met daarbij twee alternatieven:
  - het voorgestelde nog uit te keren dividend wordt opgenomen als een afzonderlijke post van het eigen vermogen;
  - het voorgestelde nog uit te keren dividend wordt opgenomen onder de schulden.De RJ beveelt echter aan om de balans op te maken voor winstbestemming. Verduidelijkt is dat in dat geval de winst over het boekjaar als afzonderlijke post moet blijken, ook als er sprake is van preferent dividend of negatieve overige reserves. Voorts zijn nadere bepalingen opgenomen over de verantwoording van preferent dividend.
- Richtlijn 272 Belastingen naar de winst: De wet (artikel 2:390 lid 5 BW) staat toe dat geen rekening wordt gehouden met de latente belasting over herwaarderingen. In Richtlijn 272 Belastingen naar de winst alinea 304 werd het achterwege laten van een latentie echter niet aanvaardbaar geacht. Ook hier is sprake van een expliciete optie van de wetgever. De wettelijke optie wordt daarom opgenomen in de Richtlijnen. Wel wordt voor het vormen van een latentie een sterke voorkeur uitgesproken.
- Richtlijn 160 Gebeurtenissen na balansdatum en Richtlijn 220 Voorraden, inzake verwachte waardeverminderingen van vlottende activa: Artikel 2:387 lid 3 BW staat toe om rekening te houden met redelijkerwijs te voorziene buitengewone waardeverminderingen van vlottende activa. Richtlijn 160 Gebeurtenissen na balansdatum alinea 205 en ontwerp-Richtlijn 220 Voorraden alinea 327 achtten deze keuzemogelijkheid niet aanvaardbaar. Ook inzake deze expliciete wettelijke optie wordt besloten deze in de Richtlijnen mogelijk te maken. Wel bestaat een sterke voorkeur geen rekening te houden met een op korte termijn te voorziene buitengewone waardevermindering.

4. RJ-Uiting 2006-4

In de praktijk is een aantal probleempunten geïdentificeerd bij de toepassing van de gewijzigde Titel 9 Boek 2 BW en het Besluit actuele waarde waarvoor geen nadere bepalingen in de Richtlijnen zijn opgenomen. In juni 2006 is RJ-Uiting 2006-4: ontwerp-Richtlijn “Additionele Richtlijnen voor de jaarverslaggeving in verband met geïdentificeerde probleempunten naar aanleiding van de wijziging van Titel 9” gepubliceerd. In deze RJ-Uiting is een aantal van deze probleempunten geadresseerd en zijn tekstvoorstellen in de vorm van ontwerp-Richtlijnen opgenomen. Deze ontwerp-Richtlijnen zijn in deze jaareditie, na enige aanpassing, omgezet in definitieve Richtlijnen.

In hoofdstuk 100 Inleiding is een alinea toegevoegd (alinea 110) waarin wordt weergegeven op welke wijze een rechtspersoon die heeft gekozen voor vrijwillige toepassing van IFRS* moet omgaan met de wisselwerking tussen de IAS-verordening en de Nederlandse wetgeving.

In alinea 202a van hoofdstuk 160 Gebeurtenissen na balansdatum is bepaald dat een rechtspersoon, die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 of 4 toepast, effecten van gebeurtenissen na balansdatum dient te verwerken in de jaarrekening tot het moment dat de jaarrekening wordt opgemaakt (“authorised for issue”).

In alinea 209a van hoofdstuk 217 Consolidatie is een verduidelijking opgenomen betreffende de toepassing van artikel 2:408 BW in relatie met de toepassing van IFRS* door de moedermaatschappij.

In hoofdstuk 240 Eigen vermogen zijn alinea’s opgenomen betreffende (de vorming van) herwaarderingsreserves in geval van:

- veronderstelde kostprijs. In alinea 224a is bepaald dat een rechtspersoon, die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 of 4 toepast, in de enkelvoudige jaarrekening voor de waardevermeerdering voortvloeiend uit een “veronderstelde kostprijs”-waardering een herwaarderingsreserve dient aan te houden.
- OTC-derivaten. In alinea 224b is bepaald dat voor waardevermeerderingen van op actuele waarde gewaardeerde OTC-derivaten geen herwaarderingsreserve hoeft te worden gevormd indien en voor zover deze instrumenten worden gebruikt voor reële-waarde afdekking of voor deze instrumenten een frequente marktnotering beschikbaar is. Het begrip “frequente marktnotering” wordt in deze alinea nader uitgewerkt. Opgemerkt wordt dat deze definitieve Richtlijn ten opzichte van de ontwerp-Richtlijn concreter is geformuleerd.
- kasstroomafdekkingen. In alinea 227a is bepaald dat een rechtspersoon, in geval van kasstroomafdekkingen, op grond van relevante argumenten een afweging dient te maken ten aanzien van de keuze om een herwaarderingsreserve op individuele basis dan wel op collectieve basis te vormen. Indien wordt gekozen voor het vormen van een herwaarderingsreserve op collectieve basis, dient sprake te zijn van gelijktijdige of nagenoeg gelijktijdige vervalmomenten van de te onderscheiden posities.
- “available for sale” instrumenten. In alinea 227b is voor rechtspersonen, die in overeenstemming met alinea 104 van hoofdstuk 100 Inleiding combinatie 3 of 4 toepassen, ten aanzien van “available for sale” instrumenten bepaald dat, indien van toepassing, een negatieve herwaarderingsreserve wordt aangehouden.

Daarnaast is in alinea 232a van hoofdstuk 240 opgenomen dat de individuele basis van de wettelijke reserve deelnemingen per 1 januari 2005 retrospectief wordt bepaald.

In hoofdstuk 305 Vrijstellingen voor groepsmaatschappij wordt in alinea 201a gesteld dat een rechtspersoon gebruik kan maken van de vrijstellingen volgens artikel 2:403 BW indien de moedermaatschappij IFRS* toepast en eveneens wordt voldaan aan de in artikel 2:403 BW gestelde voorwaarden.

B. ONTWERP-RICHTLIJNEN DIE ZIJN OMGEZET IN RICHTLIJNEN

De in deze jaareditie omgezette ontwerp-Richtlijnen in Richtlijnen zijn van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2007. Eerdere toepassing wordt aanbevolen, mits dit verslagjaren betreft die aanvangen op of na 1 januari 2005.

Hoofdstuk 110 Doelstellingen en uitgangspunten

In alinea 129 is een algemene bepaling opgenomen dat bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van jaarrekeningen de leiding van de rechtspersoon zich verschillende oordelen en schattingen vormt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, wordt aanbevolen dat de rechtspersoon de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen vermeldt. De ontwerp-alinea is ongewijzigd definitief geworden.

Hoofdstuk 122 Prijsgrondslagen voor vreemde valuta

Het in de editie 2005 als ontwerp-Richtlijn opgenomen hoofdstuk 122 is in de jaareditie 2006 nagenoeg ongewijzigd omgezet in een definitieve Richtlijn. De belangrijkste aanpassingen betreffen:

- Het onderscheid tussen een rechtstreekse buitenlandse activiteit en een buitenlandse eenheid ten behoeve van de bepaling van de methode van omrekening van de resultaten en de financiële positie staat niet langer centraal. De factoren die werden gebruikt om te bepalen of sprake was van een rechtstreekse buitenlandse activiteit dan wel een buitenlandse eenheid maken nu onderdeel uit van de factoren ter bepaling van de functionele valuta. Normaal gesproken zal een voorheen geclassificeerde rechtstreekse buitenlandse activiteit dezelfde functionele valuta hebben als de rechtspersoon.
- Er zijn geen bepalingen betreffende indekkingstransacties meer opgenomen, met uitzondering van indekkingstransacties betreffende netto-investeringen in een bedrijfsuitoefening in het buitenland.
- Voorheen werd het in alinea 308 onder voorwaarden toegestaan koersverschillen die ontstaan tussen het moment van bestellen van materiële of immateriële vaste activa en het moment van betalen in vreemde valuta en die het gevolg zijn van een sterke devaluatie of koersdaling, te verwerken in de balanswaardering van de desbetreffende activa, mits die waarde niet hoger wordt dan de laagste van de vervangingswaarde en de bedrijfswaarde van die activa. Deze bepaling is vervallen.
- De bepalingen betreffende de toelichting zijn uitgebreid.

Hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen

In hoofdstuk 140 is het toegestane alternatief voor de verwerking van een stelselwijziging vervallen. De RJ acht het niet langer aanvaardbaar het cumulatieve effect van stelselwijzigingen als een bijzondere post in het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening te presenteren. Op deze wijze wordt het resultaat niet beïnvloed door stelselwijzigingen en wordt de onderlinge vergelijkbaarheid tussen jaren verbeterd.

Voorts is bepaald dat bij een wijziging van een stelsel als bedoeld in alinea 102 onder letter a in de toelichting de betekenis van de stelselwijziging voor individuele posten moet worden vermeld.

Als laatste is bepaald dat indien het praktisch niet mogelijk is het cumulatieve effect van een stelselwijziging te bepalen aan het begin van het boekjaar voor de voorgaande perioden, de rechtspersoon de vergelijkende cijfers prospectief aanpast aan de gewijzigde grondslag vanaf het vroegst mogelijke tijdstip waarop dat praktisch wel uitvoerbaar is.

De ontwerp-alinea's zijn nagenoeg ongewijzigd overgenomen in deze jaareditie als zijnde definitieve Richtlijnen.

Hoofdstuk 145 Schattingswijzigingen

In hoofdstuk 145 is aan alinea 301 toegevoegd dat een schattingswijziging niet altijd hoeft te leiden tot verwerking in de winst- en verliesrekening. Indien een schattingswijziging betrekking heeft op activa of verplichtingen, of op een post van het eigen vermogen, wordt het effect van de schattingswijziging verwerkt door het aanpassen van de boekwaarde van het gerelateerde actief, de gerelateerde verplichting of de gerelateerde post van het eigen vermogen in de periode waarin de schattingswijziging plaatsvindt. Een voorbeeld hiervan is een schattingswijziging in de omvang van een belastinglatentie die betrekking heeft op een herwaardering(sreserve). De ontwerp-alinea gepubliceerd in de jaareditie 2005 is ongewijzigd definitief geworden.

Hoofdstuk 150 Foutenherstel

In hoofdstuk 150 is, conform hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen, opgenomen dat indien het praktisch niet mogelijk is het cumulatieve effect van een foutenherstel te bepalen aan het begin van het boekjaar voor de voorgaande perioden, de rechtspersoon de vergelijkende cijfers prospectief aanpast aan de gewijzigde grondslag vanaf het vroegst mogelijke tijdstip waarop dat praktisch wel uitvoerbaar is. De ontwerp-alinea's gepubliceerd in de jaareditie 2005 zijn nagenoeg ongewijzigd definitief geworden.

Hoofdstuk 212 Materiële vaste activa

De in de jaareditie 2005 opgenomen ontwerp-Richtlijn 212 Materiële vaste activa is omgezet in een definitief hoofdstuk. Naar aanleiding van ontvangen commentaren zijn enkele aanpassingen en tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Het hoofdstuk is mede gebaseerd op IAS 16 Property Plant and Equipment (2003) en de van toepassing zijnde wijzigingen van Titel 9 Boek 2 BW in 2005. Ook zijn de bepalingen van IFRIC 1 Changes in Existing Decommissioning, Restoration and Similar Liabilities grotendeels overgenomen.

Het hoofdstuk is gemoderniseerd en in overeenstemming gebracht met de structuur van andere hoofdstukken. De relevante wettelijke bepalingen en definities van gehanteerde begrippen zijn toegevoegd.

Het nieuwe hoofdstuk 212 is aanzienlijk uitgebreider dan het voorgaande hoofdstuk 212. Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- De criteria voor verwerking van uitgaven/kosten als materiële vaste activa zijn nu opgenomen, zowel voor de eerste kosten als voor vervolgcosten.
- De samenstelling van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs is nader ingevuld.
- Naar aanleiding van het in 2005 verschenen Besluit actuele waarde is de toepassing van actuele waarde aangepast: toegevoegd is de wijze van verwerking van waardeveranderingen van materiële vaste activa, indien deze worden gewaardeerd tegen actuele waarde.
- Opneming van de bepaling van de kostprijs bij ruiltransacties. Indien een materieel vast actief wordt verworven in een ruiltransactie, vindt waardering plaats tegen de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden van de rechtspersoon en de reële waarde op betrouwbare wijze kan worden bepaald.
- Toevoeging van bepalingen met betrekking tot het vaststellen van afschrijvingen van materiële vaste activa, waaronder ingangsdatum van afschrijving, de afschrijvingsperiode, de hantering van

de 'componentenbenadering', hoe rekening te houden met restwaarde, toepassen van schattingswijzigingen en te hanteren methoden van afschrijvingen. In de bijlage zijn voorbeelden opgenomen hoe om te gaan met schattingswijzigingen.

- Toevoeging van de verwerking van materiële vaste activa die buiten gebruik zijn gesteld of worden gedesinvesteerd.
- Het handhaven van de mogelijkheden tot verwerking van herstelkosten: deze kunnen worden verwerkt als onderdeel van de vervaardigingsprijs, maar kunnen ook worden opgenomen als voorziening gedurende de gebruiksduur van het actief. Deze laatste methode is niet toegestaan volgens IAS 16. In de bijlage zijn voorbeelden ter uitleg uitgewerkt.
- Toegevoegd zijn bepalingen inzake de verwerkingswijze van wijzigingen in de kosten van herstel. Deze bepalingen, gebaseerd op IFRIC 1, zijn van toepassing indien de kosten van herstel onderdeel uitmaken van de vervaardigingsprijs. Indien de methode van opbouw van een voorziening voor kosten van herstel wordt gehanteerd, zijn ook bepalingen opgenomen voor de verwerking van wijzigingen van kosten van herstel. De bepalingen met betrekking tot de verwerkingswijze van wijzigingen in herstelkosten indien het actuele waardemodel wordt gehanteerd zijn aangehouden als ontwerp-Richtlijn (alinea 440).
- Het handhaven van de mogelijkheden tot verwerking van kosten van groot onderhoud: deze kunnen in principe worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs, worden opgebouwd via een voorziening voor groot onderhoud of ten laste worden gebracht van de winst- en verliesrekening zodra de kosten zich voordoen.
- De voorschriften met betrekking tot presentatie en toelichting zijn geconcentreerd in afzonderlijke paragrafen.

In het hoofdstuk is een overgangsbepaling opgenomen. Indien zich in het verleden ruiltransacties hebben voorgedaan, worden deze niet met terugwerkende kracht verwerkt. De nieuwe bepalingen met betrekking tot ruiltransacties worden uitsluitend prospectief en op toekomstige transacties toegepast.

Het nieuwe hoofdstuk leidt er tevens toe dat een aantal bepalingen niet meer wordt opgenomen in hoofdstuk 212, dan wel wordt opgenomen in andere hoofdstukken:

- Bepalingen inzake financiële leasing, huurkoop en erfpacht zijn verwerkt in hoofdstuk 292 Leasing.
- Economische eigendom en gebruiksrechten zijn verwijderd, aangezien deze worden verwerkt volgens hoofdstuk 292 Leasing of hoofdstuk 210 Immateriële vaste activa.
- De bepalingen van prijsgrondslagen bij niet-continuïteitsveronderstelling zijn geen specifiek aspect van materiële vaste activa, maar zijn onderdeel van onder meer hoofdstuk 121 Bijzondere waardevermindering van vaste activa.
- Materiële vaste activa in bestelling kunnen niet meer in de balans worden opgenomen, aangezien een actief in bestelling respectievelijk een investeringsverplichting niet voldoen aan de definitie van een actief of een verplichting volgens het Stramien.

In hoofdstuk 213 Vastgoedbeleggingen is een aantal tekstuele wijzigingen aangebracht om de verwijzingen van hoofdstuk 213 naar hoofdstuk 212 consistent te houden. Ook zijn de bepalingen in hoofdstuk 252 Voorzieningen, niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa met betrekking tot de voorzieningen voor herstelkosten (alinea's 419 en 420) navenant aangepast.

De alinea's 119 tot en met 122 van hoofdstuk 115 Criteria voor opname en vermelding van gegevens uit editie 2005 zijn komen te vervallen in deze jaareditie. Deze bepalingen hadden betrekking op huur,

pacht en huurkoop. Aangezien de voorschriften reeds afdoende worden behandeld in specifieke hoofdstukken zijn de genoemde alinea's overbodig geworden.

Hoofdstuk 213 Vastgoedbeleggingen

In hoofdstuk 213 is opgenomen dat een gebruiksrecht in een onroerende zaak dat bij een lessee als operationele leasing classificeert door de lessee kan worden verantwoord als een vastgoedbelegging, indien en voor zover dit gebruiksrecht in een onroerende zaak voldoet aan de definitie van een vastgoedbelegging en de lessee de waarderingsgrondslag actuele waarde voor het desbetreffende actief hanteert overeenkomstig alinea 503 tot en met 514 van hoofdstuk 213. Deze alternatieve verwerkingwijze kan door de lessee worden toegepast per gebruiksrecht in een onroerende zaak dat bij de lessee classificeert als operationele leasing en kwalificeert als vastgoedbelegging. Voorts zijn extra toelichtingsvereisten opgenomen indien van deze optie gebruik wordt gemaakt. De ontwerp-alinea's in dit hoofdstuk zijn vrijwel ongewijzigd in definitieve Richtlijnen omgezet.

Hoofdstuk 216 Fusies en overnames

In hoofdstuk 216 was in de jaareditie 2005 een ontwerp-alinea 204 opgenomen waarin is verduidelijkt dat bij een gefaseerde overname een aanpassing van de identificeerbare activa en passiva naar de reële waarde, samenhangend met het belang dat reeds werd gehouden, een herwaardering is en overeenkomstig artikel 2:390 BW dient te worden verwerkt. Deze ontwerp-alinea is in de jaareditie 2006 ongewijzigd definitief gemaakt.

Hoofdstuk 217 Consolidatie

De in de jaareditie 2005 opgenomen ontwerp-alinea's 104 en 203 inzake de consolidatieplicht van een personal holding zijn in deze jaareditie niet definitief geworden. De tekst van de ontwerp-alinea's is enigszins aangepast en de alinea's zijn ontwerp gebleven. Zie verder onderdeel D van deze ten geleide.

De ontwerp-alinea's 204 en 305 inzake consolidatie van participaties zijn wel nagenoeg ongewijzigd definitief geworden in deze jaareditie. In alinea 204 wordt ingegaan op de mogelijke consolidatieplicht van participatiemaatschappijen van meerderheidsbelangen in de door hen gehouden participaties. In alinea 305 wordt uiteengezet in hoeverre participatiemaatschappijen een mogelijke vrijstelling van consolidatie kunnen hebben voor participaties waarvan het voornemen bestaat ze te vervreemden. Toegevoegd is een definitie van een participatiemaatschappij.

Hoofdstuk 220 Voorraden

De in jaareditie 2005 opgenomen ontwerp-Richtlijn 220 Voorraden is omgezet in een definitief hoofdstuk ter vervanging van het oude hoofdstuk 220 Voorraden. Naar aanleiding van ontvangen commentaren zijn enkele aanpassingen en tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Het hoofdstuk is onder meer ontleend aan IAS 2 Inventories (2003) en de van toepassing zijnde wijzigingen van Titel 9 Boek 2 BW in 2005.

Het hoofdstuk is gemoderniseerd en in overeenstemming gebracht met de structuur van andere hoofdstukken. De relevante wettelijke bepalingen en definities van gehanteerde begrippen zijn toegevoegd.

Het hoofdstuk is aanzienlijk uitgebreider dan het voorgaande hoofdstuk 220. Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- De criteria voor verwerking van uitgaven/kosten als voorraden zijn nu uitdrukkelijk opgenomen.
- Nadere bepalingen zijn opgenomen welke uitgaven/kosten wel en welke geen onderdeel zijn van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, waaronder de toerekening van directe en indirecte productiekosten. Algemene (administratieve overhead)kosten zijn bijvoorbeeld geen onderdeel van de vervaardigingsprijs indien deze niet bijdragen om de voorraden op hun plaats en in hun huidige staat te brengen.
- Naar aanleiding van de gewijzigde wettelijke bepalingen in 2005 wordt specifiek aandacht besteed aan de waardering, verwerking en presentatie van agrarische voorraden waarvoor frequente marktnoteringen bestaan, indien deze worden gewaardeerd tegen actuele waarde.
- Nadere bepalingen zijn opgenomen voor de verwerking van voorraden in de winst- en verliesrekening. Ook zijn in het hoofdstuk bepalingen opgenomen inzake de verwerkingswijze van waardeveranderingen van voorraden indien deze op actuele waarde worden gewaardeerd.
- De presentatie- en toelichtingsvoorschriften zijn opgenomen in een afzonderlijke paragraaf.

In de ontwerp-Richtlijn was bepaald dat de Lifo-methode niet meer aanvaardbaar is. Aangezien dit een inperking zou zijn van wettelijke mogelijkheden is in het nieuwe hoofdstuk de Lifo-methode nog steeds mogelijk. Nadere toelichting is echter nog steeds voorgeschreven een en ander conform de bepalingen in het oude hoofdstuk.

Het nieuwe hoofdstuk leidt ertoe dat de toepassing van het waarderen van voorraden volgens het economisch-voorraad principe niet meer mogelijk is. De bepalingen in het huidige hoofdstuk 220 inzake economische voorraden zijn niet in overeenstemming met bepalingen in het Stramien, noch geven zij de werkelijke voorraad per balansdatum weer. Ook leiden combinaties van voorinkopen en – verkopen ertoe dat matching van opbrengsten en kosten op onjuiste wijze wordt verwerkt. Indien contracten verlieslatend zijn, wordt verwezen naar de bepalingen in hoofdstuk 252 inzake verlieslatende contracten.

Hoofdstuk 250 Verplichtingen algemeen

In hoofdstuk 250 zijn nadere bepalingen opgenomen voor de rubricering van schulden naar kortlopende dan wel langlopende schulden. Deze bepalingen zijn ongewijzigd definitief geworden.

Hoofdstuk 270 De winst- en verliesrekening

In alinea 201 is het begrip 'netto-omzet' verduidelijkt. Daarnaast zijn enkele toelichtende ontwerp-alinea's opgenomen inzake het begrip buitengewone posten (alinea 407, 409 en 410). De in de jaareditie 2005 opgenomen ontwerp-alinea's zijn ongewijzigd definitief geworden.

Hoofdstuk 271 Personeelsbeloningen

Aan hoofdstuk 271 is bijlage 3 toegevoegd, waarin een overzicht is opgenomen van de verschillende vormen van beloning die onder artikel 2:383 (c) BW (bezoldigingen van bestuurders en commissarissen) vallen. Ten opzichte van de ontwerp-Richtlijn is een aantal tekstuele wijzigingen aangebracht.

Hoofdstuk 292 Leasing

De in jaareditie 2005 opgenomen ontwerp-Richtlijn 292 Leasing is omgezet in een definitief hoofdstuk ter vervanging van het oude hoofdstuk 292 Leasing. De belangrijkste inhoudelijke veranderingen zijn:

- aanvullende bepalingen inzake het beoordelen of een overeenkomst een lease bevat, met name gericht op het identificeren van leases in dienstverleningsovereenkomsten.
- de vereiste om grond en gebouwen separaat te classificeren.
- de vereiste voor de lessee om bij een financiële lease de initiële directe kosten te activeren.
- additionele toelichtingsvereisten.
- verbetering van de bepalingen bij een sale en operationele leaseback, indien de verkoopprijs lager is dan de reële waarde.

Daarnaast zijn alinea's herschreven, zijn aanvullende toelichtende alinea's opgenomen ten aanzien van de verwerking van leases, is een voorbeeld opgenomen voor de verwerking van een financiële lease, zowel vanuit het perspectief van de lessee als de lessor, alsmede een voorbeeld voor de verwerking van een sale en financiële leaseback.

Ten opzichte van de ontwerp-Richtlijn is een overgangsbepaling opgenomen. De bepalingen of een overeenkomst een lease bevat en de leaseclassificatie (alinea's 105 tot en met 130) worden uitsluitend prospectief toegepast voor leases die zijn aangegaan op of na 1 januari 2007 (de ingangsdatum van de nieuwe richtlijn).

Hoofdstuk 330 Verbonden partijen

De in de jaareditie 2005 gepubliceerde ontwerp-Richtlijn is in deze jaareditie niet definitief geworden, maar ongewijzigd aangehouden als ontwerp. Dit in verband met recente wijzigingen met betrekking tot dit onderwerp in de 4^e en 7^e EU-Richtlijnen die nog in de nationale wetgeving verwerkt moeten worden. Besloten is deze ontwikkelingen af te wachten alvorens deze Richtlijn definitief te maken.

Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven

In alinea 105 is verduidelijkt dat de uitgebreidheid van de verslaggeving van organisaties-zonder-winststreven mede zal afhangen van het specifieke karakter alsmede van de omvang en complexiteit van de organisatie. Ook zijn van belang de aard van de groep van gebruikers en van hun informatiebehoefte en de positie van deze gebruikers in relatie tot de organisatie. Tevens zal de afweging tussen kosten en baten (relevantie voor de gebruikers) daarbij ook een belangrijke rol spelen. Deze ontwerp-alinea uit de jaareditie 2005 is ongewijzigd definitief geworden.

C. OVERIGE AANPASSINGEN VAN BESTAANDE RICHTLIJNEN

Richtlijn 120 Prijsgrondslagen

In alinea 303 is ter verduidelijking toegevoegd: 'Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat indien de continuïteit niet verzekerd is, er reden kan bestaan tot waardering op een andere grondslag dan de gebruikelijke, zoals de liquidatiebasis'.

Richtlijn 121 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

In hoofdstuk 121, alinea 322, is verduidelijkt dat de contante waarde van de toekomstige kasstromen dient te worden omgerekend tegen de wisselkoers die van toepassing is op de datum waarop de berekening van de bedrijfswaarde betrekking heeft.

Richtlijn 260 De verwerking van resultaten op intercompany-transacties in de jaarrekening

Hoofdstuk 260, alinea 201 is aangepast wegens het door de wetgever schrappen van de mogelijkheid voor consolidatievrijstellingen voor groepsmaatschappij met sterk afwijkende bedrijfsactiviteit per 1 januari 2005.

Richtlijn 615 Beleggingsinstellingen

In dit hoofdstuk zijn enkele verwijzingen naar wetteksten aangepast aan de herzieningen van de betreffende wetgeving.

Richtlijn 655 Zorginstellingen

Op 1 januari 2006 zijn de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) en de daarop gebaseerde Regeling verslaggeving WTZi van kracht geworden. De Regeling verslaggeving WTZi vervangt de Regeling jaarverslaggeving zorginstellingen. Hoofdstuk 655 Zorginstellingen (2005) in de jaareditie 2005 was gebaseerd op de voorlopige tekst van de Regeling verslaggeving WTZi. Het in deze bundel opgenomen hoofdstuk 655 is aangepast op basis van de definitieve tekst van de Regeling verslaggeving WTZi. Naast de aanpassingen aan de Regeling verslaggeving WTZi zijn enkele aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van ontvangen commentaren. Hoofdstuk 655 is van toepassing vanaf 1 januari 2006.

De belangrijkste aanpassingen ten opzichte van het voorgaande definitieve hoofdstuk 655 (2005) betreffen:

- In alinea 103 is opgenomen dat een zorginstelling die een geconsolideerde jaarrekening opstelt aan de geconsolideerde jaarrekening een geconsolideerd jaarverslag toe dient te voegen. Een zorginstelling waarvan het jaarverslag is opgenomen in het geconsolideerd jaarverslag hoeft geen eigen jaarverslag meer op te stellen, mits de zorginstelling in haar jaarverslaggeving naar dat geconsolideerde jaarverslag verwijst.
- In alinea 407 is opgenomen dat joint ventures, ongeacht de rechtsvorm, moeten worden verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk 215 Joint ventures.

De verwachting bestaat dat het Ministerie van VWS de tekst van de Regeling verslaggeving WTZi ultimo 2006 op enkele punten zal aanpassen. Deze aanpassingen waren nog niet bekend bij het ter perse gaan van deze bundel zodat deze niet in hoofdstuk 655 zijn opgenomen.

D. (NIEUWE) ONTWERP-RICHTLIJNEN

Ook in deze editie zijn weer enkele ontwerp-Richtlijnen opgenomen.

Richtlijn 120 Prijsgrondslagen

Ondermeer naar aanleiding van ontvangen commentaren is gebleken dat de huidige paragraaf 4 Presentatie en toelichting niet de gewenste duidelijkheid gaf bij de gebruiker van de Richtlijnen. De RJ publiceert daarom in deze bundel een ontwerp-paragraaf 4 waarin slechts de relevante bepalingen zijn opgenomen.

Richtlijn 212 Materiële vaste activa

Besloten is de bepalingen met betrekking tot de verwerkingwijze van wijzigingen in herstellkosten indien het actuele waardemodel wordt gehanteerd vooralsnog aan te houden als ontwerp-richtlijn (alinea 440).

Richtlijn 217 Consolidatie

De in de jaareditie 2005 gepubliceerde alinea's inzake de consolidatieplicht van een personal holding is in deze jaareditie aangehouden als ontwerp echter met een enkele aanpassing. In alinea 104 wordt de personal holding gedefinieerd. In alinea 203 wordt uiteengezet wanneer een personal holding ook daadwerkelijk aan het hoofd van een groep staat en of de vennootschap waarvan de aandelen worden gehouden door de personal holding een van de personal holding beleidsafhankelijke maatschappij is en daarmee of er sprake is van consolidatieplicht door de personal holding. In deze alinea is in deze jaareditie aangepast dat slechts sprake mag zijn van één onderliggende maatschappij. Daarnaast is toegelicht in alinea 203 dat in overeenstemming met art. 2:379 BW de personal holding in de toelichting de naam, woonplaats en het verschaft aandeel in het geplaatste kapitaal vermeldt van de onderliggende vennootschap. Tevens vermeldt hij het bedrag van het eigen vermogen en resultaat volgens de laatst vastgestelde jaarrekening van de onderliggende vennootschap, tenzij aan een (of meer) van de voorwaarden van art. 2:379 lid 2 BW wordt voldaan.

Daarnaast is in dit hoofdstuk een ontwerp-alinea (alinea 304a) opgenomen waarin een aantal indicatoren worden genoemd ten einde vast te kunnen stellen of voldaan wordt aan het criterium 'slechts gehouden om te vervreemden'.

In ontwerp-alinea 306 is aangegeven hoe om te gaan met de eventuele consolidatieplicht van administratiekantoren

Richtlijn 240 Eigen vermogen

In hoofdstuk 240 is een ontwerp-alinea opgenomen die nader bepaalt hoe gerealiseerde herwaarderingen worden verwerkt indien de rechtspersoon ervoor kiest om deze te verwerken in de winst- en verliesrekening. Ontwerp-alinea 411 stelt dat dergelijke gerealiseerde herwaarderingen worden verwerkt als een afzonderlijke post voorafgaand aan de financiële baten en lasten als onderdeel van het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening.

Ontwerp-Richtlijn 290 Financiële instrumenten en de overige hoofdstukken in verband met financiële instrumenten (hoofdstuk 214 Financiële vaste activa, hoofdstuk 222 Vorderingen, hoofdstuk 226 Effecten, hoofdstuk 228 Liquide middelen, hoofdstuk 254 Schulden)

In 2005 had de Raad voor de Jaarverslaggeving besloten ontwerp-Richtlijn 290a in te trekken, in afwachting van een nieuwe ontwerp-Richtlijn inzake de waardering en verwerking van financiële

instrumenten. De tekst van ontwerp-Richtlijn 290a was dusdanig verouderd, gezien de snelle (internationale) ontwikkelingen rondom (de verslaggeving van) financiële instrumenten, dat de RJ van mening was dat de ontwerp-Richtlijn geen steun en richting meer kon geven aan de verslaggeving van financiële instrumenten.

De RJ publiceert in deze jaareditie een volledig nieuwe ontwerp-Richtlijn 290 ter vervanging van het huidige hoofdstuk 290 Financiële instrumenten. Hierin worden behandeld zowel de presentatie en toelichting (de huidige Richtlijn 290) als de waardering en resultaatbepaling (de huidige Richtlijn 291, waarin uitsluitend de wettelijke bepalingen waren opgenomen).

De ontwerp-Richtlijn staat voor de meeste financiële instrumenten, in navolging van de wet, waardering en resultaatbepaling op basis van zowel kostprijs als reële waarde toe. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar diverse categorieën financiële instrumenten. Naast hedge accounting op basis van reële-waardeafdekking en kasstroomafdekking is ook een systeem van kostprijs-hedge-accounting uitgewerkt. Met betrekking tot het onderscheid tussen eigen vermogen en vreemd vermogen en het salderen van financiële instrumenten zijn er ten opzichte van de huidige Richtlijn 290 geen belangrijke verschillen. Met betrekking tot de toelichting is er een klein aantal veranderingen aangebracht, met name ten aanzien van hedge accounting.

In aansluiting op de nieuwe ontwerp-Richtlijn 290 zijn ook nieuwe ontwerp-Richtlijnen opgenomen voor de specifieke hoofdstukken waarin financiële instrumenten worden behandeld: hoofdstuk 214 Financiële vaste activa, hoofdstuk 222 Vorderingen, hoofdstuk 226 Effecten, hoofdstuk 228 Liquide middelen en hoofdstuk 254 Schulden. In deze hoofdstukken worden de algemene regels van ontwerp-Richtlijn 290 toegespitst op het specifieke financiële instrument.

Ondernemingen die uitsluitend te maken hebben met primaire financiële instrumenten worden voor de waardering en resultaatbepaling verwezen naar deze specifieke hoofdstukken. Indien een rechtspersoon niet alleen primaire financiële instrumenten kent, maar ook transacties in derivaten afsluit of hedgetransacties doet, is het noodzakelijk daarvoor kennis te nemen van de regels inzake waardering en resultaatbepaling en hedge accounting van hoofdstuk 290. Voorts moet van hoofdstuk 290 kennis worden genomen voor de classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als financiële verplichting en voor de toelichting inzake financiële instrumenten.

Ontwerp-Richtlijn 290 vormt voorts de basis voor de aanpassing van de Richtlijnen van specifieke organisaties (banken, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen en beleggingsinstellingen). Het is de verwachting dat ontwerp-Richtlijnen hierover begin 2007 worden gepubliceerd in de vorm van één of meer RJ-Uitingen.

Gezien het belang van ontwerp-Richtlijn 290 en de daaraan gerelateerde ontwerp-Richtlijnen, heeft de RJ besloten hiervoor een langere commentaarperiode in te stellen, teneinde het maatschappelijk verkeer zo goed mogelijk de gelegenheid te geven op deze voorstellen te reageren. Commentaar is mogelijk tot 1 mei 2007.

Richtlijn 292 Leasing

In deze Richtlijn, die in deze jaareditie definitief is geworden is een alinea als ontwerp aangehouden. Dit betreft alinea 506 inzake de verwerking van andere verplichtingen uit hoofde van de gedane transacties, zoals afgegeven garanties en verplichtingen in geval van voortijdige beëindiging. Deze

alinea verwijst ondermeer naar de ontwerp-Richtlijn 290 Financiële instrumenten. Deze alinea kan dus pas definitief worden als ook ontwerp-hoofdstuk 290 definitief wordt.

Ontwerp-Richtlijn 330 Verbonden partijen

De in de jaareditie 2005 gepubliceerde ontwerp-Richtlijn is in deze jaareditie ongewijzigd blijven bestaan in verband met recente wijzigingen met betrekking tot dit onderwerp in de 4^e en 7^e EU-Richtlijnen die nog in de nationale wetgeving verankerd moeten worden, zoals in onderdeel B van deze Ten geleide reeds staat vermeld. Besloten is deze ontwikkelingen af te wachten alvorens deze Richtlijn definitief te maken.

Deze ontwerp-Richtlijn is ten opzichte van het huidige definitieve hoofdstuk aangepast ten aanzien van de definities van verbonden partijen en transacties tussen verbonden partijen. Ook zijn uit de wet de relevante bepalingen opgenomen die van toepassing zijn in het kader van verbonden partijen.

De ontwerp-Richtlijn richt zich niet op de verwerking of waardering van transacties tussen verbonden partijen, maar behandelt slechts de voorgeschreven toelichting. In tegenstelling tot IAS 24 behandelt de ontwerp-Richtlijn niet de toelichting op de bezoldiging van bestuurders.

De op grond van de ontwerp-Richtlijn voorgeschreven toelichting wijkt niet af van de toelichtingen die worden voorgeschreven door het huidige hoofdstuk Verbonden partijen.

Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven, ontwerp-paragraaf 7 Stichting Administratiekantoor

Aan hoofdstuk 640 Organisaties-zonder-winststreven wordt paragraaf 7 Stichting Administratiekantoor als ontwerp-Richtlijn toegevoegd.

In deze nieuwe paragraaf wordt weergegeven hoe de jaarrekening van een Stichting Administratiekantoor wordt opgesteld. Er wordt met name ingegaan op de wijze waarop de gehouden aandelen en de daartegenover uitgegeven certificaten worden verwerkt.

Aangezien de stichting zelf vrijwel nooit beschikt over het economisch eigendom van de aandelen, kwalificeren de aandelen niet als een actief en wordt er geen waarde toegekend aan de aandelen in de jaarrekening van de Stichting Administratiekantoor. Ook heeft de stichting geen verplichtingen jegens de certificaathouders anders dan het doorgeven van de voordelen verbonden aan de aandelen. Op grond van deze uitgangspunten is in de ontwerp-Richtlijn bepaald dat de gehouden aandelen en de uitgegeven certificaten niet worden opgenomen in de balans. Gezien de aard en doelstelling van de stichting is het ook toegestaan om de aandelen en certificaten als pro memorie (p.m.) in de balans te verantwoorden.

Ontvangsten op aandelen en uitkeringen op certificaten worden overeenkomstig de verwerking in de balans niet verwerkt in de winst- en verliesrekening aangezien het geen baten respectievelijk lasten voor de stichting zijn.

In hoofdstuk 217 Consolidatie, ontwerp-alinea 306 is aangegeven hoe om te gaan met de eventuele consolidatieplicht van administratiekantoren.

Ontwerp-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen

De RJ publiceert een volledig nieuwe ontwerp-Richtlijn ter vervanging van het huidige hoofdstuk 650 Fondsenwervende instellingen. De ontwerp-Richtlijn is geactualiseerd en in lijn gebracht met de structuur en inhoud van de andere hoofdstukken van de bundel. De relevante wettelijke bepalingen en definities van gehanteerde begrippen zijn toegevoegd.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van Richtlijn 650 (2000) zijn:

- De bepalingen inzake het jaarverslag zijn aangepast en uitgebreid op basis van het Advies van de Commissie Code Goed Bestuur voor Goede Doelen (Commissie Wijffels, juni 2005) en opgenomen in paragraaf 2 van hoofdstuk 650.
- Daar de term eigen vermogen verwarring kan oproepen bij gebruikers van de jaarrekening van fondsenwervende instellingen, is de term eigen vermogen vervangen door de term *reserves en fondsen*. Bij de indeling van de reserves en fondsen is aansluiting gezocht bij het advies van de Commissie Post (VFI-Richtlijn Reserves Goede Doelen).
- De termen fonds activa doelstelling en fonds activa bedrijfsvoering zijn vervangen door de term *reserve financiering activa*. Een reserve financiering activa kan worden aangehouden indien en voorzover eigen middelen noodzakelijkerwijs zijn aangewend ten behoeve van activa benodigd voor de bedrijfsvoering of activa ter realisering van de doelstelling. De verplichting om een reserve financiering activa te vormen is vervallen.
- Er is voor gekozen om de balansindeling te laten aansluiten op de modellen in het Besluit modellen jaarrekening. Dit betekent dat beleggingen niet meer afzonderlijk in de balans worden opgenomen. In alinea 301 is opgenomen dat in de toelichting bij de activaposten moet worden vermeld of deze worden aangehouden als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering dan wel voor directe aanwending in het kader van de doelstelling dan wel ter belegging.
- In alinea 305 is opgenomen op welke wijze investeringen die zijn gefinancierd uit een speciale inzamelingsactie in de jaarrekening dienen te worden verwerkt. De baten uit de inzamelingsactie dienen te worden verwerkt in de staat van baten en lasten en de investering dient te worden geactiveerd onder de materiële vaste activa. Er kunnen zich bijzondere omstandigheden voordoen waarbij het verantwoord kan zijn de investering ineens ten laste van de staat van baten en lasten te boeken. In dat geval gelden specifieke toelichtingsvereisten.
- In alinea 328 is opgenomen op welke wijze een (veelal stilzwijgende) subsidiëring voor onbepaalde tijd in de jaarrekening dient te worden verwerkt. Wanneer sprake is van een feitelijke verplichting dient een voorziening te worden gevormd waarvan de omvang wordt bepaald als zijnde de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichting per balansdatum af te wikkelen. Bij deze schatting moet de periode in ogenschouw worden genomen waarover de subsidieontvanger er redelijkerwijs vanuit kan gaan dat de fondsenwervende instelling de subsidiëring voortzet.
- Het model voor de staat van baten en lasten (opgenomen in bijlage B) is aangepast. Het uitgangspunt is dat specificaties van posten uit de staat van baten en lasten worden opgenomen in de toelichting en niet meer in de staat van baten en lasten zelf. Hierdoor wordt de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de staat van baten en lasten bevorderd. In alinea 403 is opgenomen dat alle opbrengsten voor het brutobedrag onder de baten worden verantwoord,

tenzij hoofdstuk 650 anders vermeldt. Kosten die nodig zijn om de baten te realiseren dienen in de staat van baten en lasten als last te worden gepresenteerd.

- In alinea 432 en 433 is opgenomen dat de bezoldiging van individuele bestuurders, gewezen bestuurders, toezichthouders en gewezen toezichthouders in de toelichting van de jaarrekening dient te worden vermeld. Met bestuurders worden gelijkgesteld degenen die bij de statuten algemene bevoegdheden hebben verkregen of aangemerkt kunnen worden als feitelijk leidinggevende (bijvoorbeeld de titulaire directeur die geen statutaire bestuurder is).
- Het in bijlage C van ontwerp-Richtlijn 650 opgenomen model toelichting lastenverdeling is aangepast. Dit model geeft de gebruikers van de jaarrekening inzicht in de omvang en samenstelling van de kosten van de eigen organisatie. Bij de bestemming (horizontale kolom) is aansluiting gezocht bij de lasten zoals opgenomen in het model van de staat van baten en lasten.
- In de toelichting van de jaarrekening moeten twee ratio's worden opgenomen: (1) het totaal van de bestedingen aan de doelstelling(en) gedeeld door het totaal van de baten, en (2) de kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving. Deze percentages moeten eveneens in het jaarverslag worden vermeld.

E. TIJDELIJKE DOCUMENTEN

Toegevoegd is het Jaarverslag over het jaar 2005 van het Bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving en de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) nodigt uit tot het inzenden van reacties en commentaren op de ontwerp-Richtlijnen. Deze reacties en commentaren ziet de RJ graag uiterlijk **1 april 2007** tegemoet. Voor de ontwerp-Richtlijn 290 Financiële instrumenten en de aan deze ontwerp-Richtlijn gerelateerde Richtlijnen is commentaar mogelijk tot **1 mei 2007**. Voor overige reacties en commentaren geldt geen uiterste inzendtermijn.

Reacties en commentaren kunnen schriftelijk worden ingediend bij het RJ-secretariaat. Het is echter ook mogelijk commentaar in te dienen via een on-line invulformulier op de website van de RJ.

Reacties en commentaren zullen in aanmerking worden genomen bij het vaststellen respectievelijk wijzigen van definitieve Richtlijnen en worden door de RJ als openbare informatie behandeld, tenzij door respondenten is aangegeven dat commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Secretariaatsadres:
A.J. Ernststraat 55
1083 GR Amsterdam
e-mail: rj@rjnet.nl
website: www.rjnet.nl

Bijlage bij Ten geleide editie 2006

Schematisch overzicht op volgorde van Richtlijnummer

Richtlijn	ontwerp-Richtlijn	alinea/paragraaf	nieuw/aangepast naar aanleiding van
100		110	RJ-Uiting 2006-4
110		129	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
115		119 t/m 122	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn van hoofdstuk 212
120		303	verduidelijking
	120	paragraaf 4	
121		322	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
122			omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
140		208, 211, 212, 214, Bijlage	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
145		301	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
150		202, 204	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
160		202a, Bijlage	RJ-Uiting 2006-4
160		205, 208, 209, 210	RJ-Uiting 2006-3
212			omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
	212	440	
213		101, 102, 306, 501a, 801, 802, 802a, 901	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
213		403, 512, 515, 606	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn van hoofdstuk 212
	214	106, 112 t/m 115, 402 t/m 408, 506	ontwerp-Richtlijn 290
	214	231a	
216		204	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
217		105, 209a	RJ-Uiting 2006-4
217		204, 305	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
	217	104, 203	
	217	304a, 304b, 304c	
	217	306	ontwerp-Richtlijn 640 paragraaf 7
220			omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
220		327	RJ-Uiting 2006-3
	222		ontwerp-Richtlijn 290
	226		ontwerp-Richtlijn 290

	228		ontwerp-Richtlijn 290
240		224a, 224b, 227a, 227b, 232a	RJ-Uiting 2006-4
	240	411	
250		105, 105a t/m 105e, 106	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
	250		ontwerp-Richtlijn 290
252		419, 420, 421	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn van hoofdstuk 212
	254		ontwerp-Richtlijn 290
	256		ontwerp-Richtlijn 290
260		201	wijziging wet
270		201, 407, 409, 410	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
270		Bijlage 2	RJ-Uiting 2005-5
271		Bijlage 3	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
272		304	RJ-Uiting 2006-3
274		120, Bijlage	RJ-Uiting 2006-1
	290		
292			omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
	292	506	ontwerp-Richtlijn 290
305		201a, 203	RJ-Uiting 2006-4
315		102	wijziging wet
	330		
420		101, 104	RJ-Uiting 2006-3
605		210, 502, 616	wijziging wet
615		101, 102, 107, 113, 116, 201, 213, 301, 303, 315, 316, 410, 411	wijziging wet
640		105	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn
	640	paragraaf 7	
	650		
655		407, 408	omzetting van ontwerp-Richtlijn in Richtlijn